

**SPORT
GAAT **NIET**
VANZELF**

**POLITIEK, KOM
IN BEWEGING!**

DE GEMEENTE ALS 1 GROTE SPORTHUB

**INPUT VOOR LOKALE
VERKIEZINGSPROGRAMMA'S GR2026**

[SPORTGAATNIETVANZELF.NL/GEMEENTE](https://sportgaatnietvanzelf.nl/gemeente)

SPORT GAAT **NIET** VANZELF

**POLITIEK, KOM
IN BEWEGING!**

DE GEMEENTE ALS 1 GROTE SPORTHUB

We leven in een tijd waarin we ongezonder worden, te weinig bewegen, waarin mentale problematiek steeds meer voorkomt, de toegankelijkheid van sport onder druk staat en de verschillen in onze samenleving groter worden. Benut daarom juist nu de kracht van sport voor een leefbare, gezonde en hechte samenleving! Sport biedt de betaalbare oplossing. Maar.... sport gaat niet vanzelf!

Daarom doen wij, voor alle inwoners van jouw gemeente, een oproep aan de politiek: Kom in beweging. Maak en houd sport voor iedereen toegankelijk, bied ruimte en verbind met andere beleidsdomeinen. Het werkt.

Versterk het fundament voor de sport zodat de kracht van sport kan worden benut. Investeer in sportclubs* en sportplekken*** in jouw gemeente.

Doe dit door:

1. **ruimte voor sport te bieden.** Laat iedereen in een groene beweegvriendelijke ruimte en nabij duurzame sportplekken wonen. Veranker dit in het ruimtelijk beleid met een sportnorm.
2. **een sterk sportnetwerk te creëren: sport altijd en overal.** Stimuleer goede samenwerkingen tussen BRC-functionarissen**, sportclubs, het onderwijs, de zorg en het sociaal domein. Investeer in professionals en vrijwilligers door hen op te leiden en te ontlasten, zodat zij zich maximaal kunnen inzetten voor een breed en veilig sportaanbod voor iedereen.
3. te zorgen voor **gelijke kansen voor alle inwoners** om deel te nemen aan sport door financiële regelingen en een sociaal vangnet te creëren.

DE LOKALE SCHRIFCOACH

Om de lokale politici te inspireren én te coachen, heeft de sportsector de Lokale Schrijfcoach ontwikkeld.

Deze tool helpt met het schrijven van krachtige sportparagrafen voor hun partijprogramma. Passend bij hun gemeente en bij de thema's die zij zelf belangrijk vinden.

Scan de QR-code om naar de Schrijfcoach te gaan:

Toelichtingen

* Sportclubs zijn sportverenigingen, ondernemende sportaanbieders en alle sport- en beweegaanbieders daartussen.

** Onder BRC-functionarissen verstaat het ministerie van VWS diverse professionals: buurtsportcoaches (sport & wijk), combinatie-functionarissen (sport & onderwijs), coördinator sport & zorg (sport & zorg), verenigingsmanagers en clubkadercoaches (vereniging).

*** Sportplekken zijn (sport)accommodaties, parken, courts, groenstroken, bossen en pleintjes.

BIED RUIMTE VOOR SPORT

**SPORT
GAAT NIET
VANZELF**

**POLITIEK, KOM
IN BEWEGING!**

Mensen sporten en bewegen in de gehele gemeente. Thuis, op straat, in sporthallen bij sportverenigingen, bij ondernemende sportaanbieders en alles daartussen. De hele gemeente is in feite een sportplek. Zo ontmoeten we elkaar, worden we gezonder en gaan we onze omgeving meer waarderen. Het maakt de samenleving beter. Zorg er daarom voor dat voor iedereen dichtbij keuze is uit meerdere sportplekken. Zorg dat de ruimte voor sport en bewegen bij de start van ruimtelijke ontwikkelingen wordt meegenomen. Laat het geen sluitstuk zijn, hierdoor worden namelijk veel kansen gemist.

Wat is hiervoor nodig?

1. **Veranker de ruimte voor sport en bewegen in de omgevingsvisie en -plannen** en betrek inwoners. Maak bijvoorbeeld een ruimtelijke richtlijn voor sporten: een sportnorm.
2. **Kijk multifunctioneel naar de ruimte voor sport.** Combineer de ruimte met andere opgaven door bijvoorbeeld kinderopvang, gymlessen, en zorgactiviteiten te combineren met een sportlocatie. Maak van sportparken ook openbare ruimtes die overdag fijne plekken zijn voor mensen uit de buurt.
3. **Investeer in duurzame sport-accommodaties.** Denk aan velden die warmte opvangen en beschikbaar maken voor nabijgelegen gebouwen. De sportaccommodatie wekt hiermee energie op en kan een energiehubs in een wijk zijn. Maar denk ook aan wateropvang en andere klimaatadaptieve- en biodiversiteitsmaatregelen.
4. **Maak sportplekken en de wegen er naar toe zo groen, inclusief en veilig mogelijk en verbind zo de gehele gemeente tot één sporthub.**

VOORBEELD

De gemeente Utrecht stuurt bewust op voldoende ruimte voor sport bij woningbouw-ontwikkeling. Hiervoor hebben ze een 'barcode' bedacht: een richtlijn die zegt dat als je 10.000 huizen bouwt, je ook moet zorgen voor voldoende voorzieningen in de buurt. Denk aan sportparken, sporthallen, speelplekken en groen in de openbare ruimte. Op die manier kunnen sportverenigingen én commerciële sportaanbieders mensen bereiken in de nieuwe wijken.

INSPIRATIE

Een sportnorm* of ruimtelijke richtlijn voor sport geeft houvast bij ruimtelijke ontwikkelingen. Belangrijk is dat wordt geborgd dat er voldoende keuze voor sportmogelijkheden nabij mensen is en blijft. Een richtlijn kan bijvoorbeeld zijn:

1. iedereen vanaf de voordeur kan wandelen, hardlopen en fietsen;
2. iedereen kan binnen 5 tot 10 minuten wandelen, in een speeltuin, court, park, groene ruimte of bij veilig water zijn;
3. iedereen kan binnen 15 minuten wandelen of fietsen op tenminste 5 sport-, beweeg of gymaccommodaties zijn.

* De sportnorm kan verschillen per gemeente (bijvoorbeeld afhankelijk van de mate van verstedelijking). Bovenstaande is ter inspiratie voor een sportnorm voor steden, dorpen en wijken.

SPORT ALTJD EN OVERAL

Gemeenten staan voor grote uitdagingen op het gebied van zorg, onderwijs en het welzijn van inwoners. Eenzaamheid neemt toe, de wachtlijsten in de GGZ en jeugdzorg groeien en er zijn grote tekorten op de arbeidsmarkt.

Maar financiële middelen en voorzieningen alleen zijn niet genoeg om inwoners te helpen. Het zijn juist mensen die anderen uit hun isolement halen: professionals en vrijwilligers die zich inzetten om via sport ontmoetingen mogelijk te maken, werken aan een gezonde leefstijl en het sociaal welzijn van de inwoners. Sport verbindt mensen uit alle lagen van de samenleving op een unieke manier, door het delen van ervaringen, het werken naar gemeenschappelijke doelen en het bevorderen van teamgeest. Dit biedt een sociaal vangnet en kan barrières doorbreken, vooral voor kwetsbare groepen.

Daarom is het essentieel dat zorg, onderwijs, het sociaal domein en sport nauw samenwerken. Door de mens centraal te stellen in plaats van de domeinen, kunnen we de gezondheid en het welzijn van inwoners werkelijk bevorderen. Investeer in professionals, verminder de regeldruk, en geef de mens de ruimte om anderen te helpen.

Wat is hiervoor nodig?

1. **Stimuleer samenwerking tussen het onderwijs, de zorg en het sociaal domein met onder andere BRC-functionarissen** als verbindende factor om inwoners aan de hand te nemen richting de sport.
2. **Creëer voldoende professionele capaciteit in de sport (oa verenigingsmanagers, clubkadercoaches) en daarbuiten (o.a. zorgmedewerkers, docenten bewegingsonderwijs)** voor een breed en passend sportaanbod voor iedereen.
3. **Faciliteer goede bijscholing voor alle professionals (van een clubkadercoach tot een fitnessinstructeur) en vrijwilligers in de sport zodat sportaanbod veilig en kwalitatief hoogstaand is.** Maak samen met de sport afspraken en werk aan een sociaal veilige sportomgeving waarin voldaan wordt aan de basiseisen sociale veiligheid.

**SPORT
GAAT NIET
VANZELF**

**POLITIEK, KOM
IN BEWEGING!**

INSPIRATIE

Gebruik de kracht van sport. Zorg voor voldoende professionele capaciteit in de sport (o.a. verenigingsmanagers, commerciële managers, technisch managers en clubkadercoaches) en opgeleide vrijwilligers zodat iedere club een sociaal veilige sportomgeving is en op eigen niveau kan presteren. Zo raken (talentvolle) sporters geïnspireerd om het beste uit zichzelf te halen en moedigt het jeugd aan om te (gaan) sporten. (Top)clubs zijn dé plek waar sporters, fans en omwonenden samenkomen, waar we ons verbonden voelen, en juichen voor onze lokale helden.

VOORBEELD

Gemeente Amsterdam maakt werk van een sociaal veilig sportklimaat. Sinds 2022 moeten sportaanbieders voldoen aan basis eisen sociale veiligheid*. Beschikken over een VOG-administratie, beschikken over een vertrouwenscontactpersoon en een gedragscode ondertekenen. Ieder kind moet veilig, inclusief en binnen een pedagogisch sterk sportklimaat kunnen sporten. Sociale veiligheid is hiervoor de basis volgens de gemeente Amsterdam.

* De gemeenteraad moet erop toezien dat iedere sportaanbieder binnen de gemeente voldoet aan de vier basisprincipes van sociale veiligheid.

GELIJKE KANSEN DOOR SPORT

**SPORT
GAAT NIET
VANZELF**

**POLITIEK, KOM
IN BEWEGING!**

De financiële en sociale situatie van inwoners mag geen reden zijn om buiten de maatschappij te komen staan. Zorg ervoor dat iedereen kan sporten en bewegen en daardoor onderdeel kan zijn van een gemeenschap. Creëer als gemeente financiële regelingen en een sociaal vangnet voor iedereen.

Wat is hiervoor nodig?

1. **Zorg voor voldoende, eenvoudig toegankelijke en vindbare minimaregelingen** (zoals het jeugd- en volwassenenfonds), maak de reductieregeling voor mensen met een laag inkomen inzetbaar voor sport en bewegen en werk hierin regionaal samen.
2. **Subsidieer alle sportclubs die het mogelijk maken dat mensen met een afstand tot de sport kunnen deelnemen.**
3. **Help inwoners die niet op eigen gelegenheid naar een sportplek kunnen reizen of aan sport kunnen deelnemen.**

VOORBEELD

Gemeente Waadhoeke deelt aan alle 2615 jongeren een persoonlijk sport- en cultuurtegoed ter waarde van 200 euro uit, in het licht van de pilot 'Gratis Aktyf Waadhoeke'. De wethouder laat weten dat sport en cultuur bijdragen aan sociale verbondenheid en talentontwikkeling. Jongeren kunnen hierdoor bovendien nu én in de toekomst veerkrachtiger en gelukkiger zijn.

VOORBEELD

Gemeente Dordrecht zet niemand buitenspel. Iedereen, en in het bijzonder Dordtenaren met een GGZ-achtergrond, gezinnen met weinig leefgeld en mensen met een verhoogd risico op gezondheidsachterstanden, moet mee kunnen doen aan sport en bewegen. Hiervoor zetten zij de Life Goals methodiek in, waarbij deelnemers opgeleid worden tot maatschappelijk sportcoach. Partners als Yulius, Leger des Heils en verbindingen met wijkpartners brengen de doelgroep in beweging én helpen hen bij persoonlijke ontwikkeling.

**SPORT
GAAT ^{NIET}
VANZELF**

**POLITIEK, KOM
IN BEWEGING!**

‘DE GEMEENTE ALS 1 GROTE SPORTHUB’ IS SAMENGESTELD DOOR HET SPORTCAMPAGNE- TEAM NL GR2026

NOC*NSF - KNVB - KNHB - KNLTB

Platform Ondernemende Sportaanbieders (POS)

Sportkracht12 - Maatschappelijke Organisaties Sport (MOS)

Vereniging Sportbedrijven Nederland (VSBN)

Met medewerking van:

Mulier Instituut

Kenniscentrum Sport & Bewegen

SPORTGAATNIETVANZELF.NL/GEMEENTE

